

ПРОФИЛИРАНА ГИМНАЗИЯ “КОНСТАНТИН ФОТИНОВ”
2000, Самоков, ул. „Цар Борис III” № 47, тел. 6-69-10, факс 6-01-81,
e-mail:fotinov1894@abv.bg

УТВЪРЖДАВАМ
ДИРЕКТОР:
/Венета Симитчийска/

ЕТИЧЕН КОДЕКС НА УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ

УВОД

Училището е място, където се изгражда сплотена училищна общност на ученици, учители и родители. Тази общност постига много повече на принципа на общото действие, като подпомага и допълва личните усилия на всеки. Всички членове на общността се отнасят с уважение помежду си и си помагат за постигането на една обща цел – по – добро образование.

Всеки учител осъществява своите професионални задължения в услуга на учениците и допринася за формиране облика на училището.

За всеки работещ в училището е чест и морален дълг да спазва принципите на професионалната етика.

ГЛАВА I

I. ОБХВАТ НА КОДЕКСА

1. Етичните правила в този кодекс са приложени за работещите в ПГ „Константин Фотинов”, съобразно ЗПУО и се отнася до:

- Отношенията между учители и ученици;
- Учители и помощен персонал;
- Учителите;
- Работещите в училището и родителите;
- Права и задължения на учителя.
- Вътрешни правила за наблюдение, установяване и докладване на нарушенията и за предприемане на последващи мерки при прилагане на етичния кодекс

II. ЦЕЛИ НА КОДЕКСА

1. Етичният кодекс има за цел да:

- Определи етичните стандарти за професионална дейност на учителя;
- Развива култура и професионални ценности, основани на принципите на хуманност, законност, демократичност и зачитане правата на човека;
- Подпомогне приобщаването на учителите към процеса на изграждане на обща европейска култура;
- Повиши общественото доверие към учителите.

III. ВЪРХОВЕНСТВОТО НА ЗАКОНА В РАБОТАТА НА УЧИТЕЛЯ

1. Учителят изпълнява служебните си задължения при спазване на Конституцията и ЗПУО.
2. Учителят съобразява законността на действията си.

ГЛАВА II

I. ПОВЕДЕНИЕ И ОБЛИК НА УЧИТЕЛЯ В ОБЩЕСТВОТО

1. Учителят изпълнява своите професионални задължения според подписания трудово-правен договор.
2. Учителят дава личен пример с поведението си.
3. При изпълнение на професионалните си задължения учителят търси подкрепата на родителите, Отдел “Закрила на детето”, Дирекция “Социално подпомагане”, Детска педагогическа стая.
4. Учителите сътрудничат с неправителствени организации и представители на обществеността, като запазват професионална независимост.
5. Учителят спазва стриктно своите задължения, определени в длъжностната характеристика, Правилника за устройството и дейността на училището и Правилника за вътрешния трудов ред, като носи отговорност за своите действия и бездействия.
6. Учителят не злоупотребява с правомощията си.
7. Учителят поддържа външен вид, който не уронва престижа на училището.
8. Учителят не трябва да употребява алкохол или упойващи вещества, които могат да повлияят при изпълнение на задълженията му.
9. Основното задължение на учителя е да осигури качествено знание и възможност за най – пълна изява и развитие на потенциала у всеки ученик.
10. Задължение на учителя е да бъде добронамерен, да проявява безпристрастност, индивидуален подход и уважение към учениците .
11. Задължение на учителя е да въвежда модерните форми на обучение, да преподава в съответствие с новите тенденции в образованието и да повишава своята квалификация.
12. Задължение на учителя е също да поддържа постоянния контакт между членовете на училищната общност на основата на най – пълна информираност.
13. Всички задължения на учителя са свързани с основното му право да изисква подобаващо уважение и признание за своя труд.
14. Учителят има решаваща роля за формирането на достойни личности и достойни граждани на обществото, основано на демократичните ценности в България.
15. Чрез обучение и морално възпитание учителят подготвя учениците за бъдещата им активност в гражданското общество.

II. ОТНОШЕНИЕ КЪМ УЧЕНИЦИТЕ

1. Учителят и непедагогическият персонал защитават правата на колеги и ученици.
2. Учителят не уронва достойнството на обкръжаващите го.
3. Учителят запазва училищна тайна и особености в семействата на учениците.
4. Учителят не изнася информация, която би намалила училищния имидж.
5. Учителят зачита вярванията и начина на живот на другите вероизповедания, съвместени в правовата държава.
6. Учителят не допуска дискриминация, основана на пол, раса, език, религия, убеждения, мнения, национален или социален произход.

III. ПОВЕДЕНИЕ, НЕДОПУСКАЩО ПРОЯВИ НА КОРУПЦИЯ

1. Учителят не се възползва от правомощията си с цел лично облагодетелстване или друга користна цел.

2. Когато станат известни факти и обстоятелства за възникнал конфликт на интереси, учителят уведомява директора за това.
3. Учителят не допуска да бъде поставен във финансова и друга зависимост от отделни лица, които могат да повлияят на обективното поставяне на оценки.

IV. ВЗАИМООТНОШЕНИЯ МЕЖДУ УЧИТЕЛИ

1. Директорът в качеството си на ръководител зачита достойнството и правата на подчинените си и е отговорен за заповедите, които издава, за тяхното изпълнение и последиците от тях.
2. Директорът е пример за професионално, безпристрастно и ефективно изпълнение на служебните задължения.
3. Директорът проявява отговорност към подчинените си, подпомага професионалното им развитие, насърчава ги, предприема при нужда корективни мерки.
4. Учителят изпълнява коректно и добросъвестно заповеди и задължения, съответстващи на закона.
5. Учителят НЕ изпълнява заповеди, нареждащи му да извърши незаконни действия.
6. Учителят дава точен и обективен отчет пред директора за изпълнение на служебните задачи.
7. Между учителите НЕ се допускат никакви форми на дискриминация.
8. Учителят зачита правата на ръководството на гимназията и с поведението си не накърнява достойнството и доброто им име.
9. Учителят НЕ прави изказвания и призови към колегите си за участие в мероприятия, нарушаващи обществения ред.

V. УЧИТЕЛЯТ И СЛУЖЕБНАТА ИНФОРМАЦИЯ

1. Обработването на лични данни се осъществява съобразно международните принципи за защита на данните и вътрешното законодателство.
2. Служебната информация не може да бъде използвана за користна цел и не може да се разгласява пред трети лица освен по предвидения от закона ред.
3. Учителят спазва нормативните изисквания за достъп до информация като съблюдава правилата за защита на личните данни.
4. НЕ се вписват неверни данни в документи издавани, съхранявани или изисквани за нуждите на МОН.

VI. УЧЕНИЦИТЕ

1. Училищната общност е като семейство, в което всички членове се отнасят помежду си с уважение.
2. Личната отговорност на ученика означава:
  - Да се учи колкото може по – добре;
  - По време на учебните часове мястото на ученика е в клас;
  - Да не решава конфликтите в училище с агресия;
  - Да спазва правилника за поведение в училище;
  - Да иска съвети от учители и родители, когато се налага;
  - Да уважава различните мнения;
  - Да оказва помощ на нуждаещите се;
  - Да изисква информация по всички интересувачи го въпроси.
3. Право на ученика е да бъде зачитано мнението му и да бъде уважавано достойнството му.
4. Право на ученика е и да участва в ученически общности и групи по интереси.

5. Основна грижа на ученика е личното му развитие и успех, който се гарантира от благоприятния климат на сигурност в училище. Затова ученикът трябва да се стреми към добронамерени и приятелски отношения със съучениците си.

6. Основните правила за приятелски отношения между учениците са:

- Да не употребяват нецензурни изрази;
- Да не сплетничат един за друг;
- Да не си подсказват.

7. Учениците, като част от училищната общност приемат да спазват следните правила за безопасно поведение в Интернет и етично използване на социалните мрежи:

- Да не снимат и публикуват клипове, в които има обидно съдържание за учители, ученици, служители и родители;
- Да не качват снимки или колажи, които уронват достойнството на други хора – деца или възрастни;
- Да не публикуват информация за други хора, която не отговаря на истината или има подвеждащ характер;
- Да не използват груби и обидни думи и особено заплахи към други хора – деца или възрастни;
- Да не влизат в непознати и съмнителни сайтове, които нямат връзка с учебния процес без знанието и разрешението на родителите или учителите;
- Да не отговарят на запитвания на непознати лица по интернет, да не създават контакти с тях или да се срещат с тях и непременно да уведомят родителите си или учители за всеки подобен случай;
- Да не качват и споделят каквато и да е лична информация /име, адрес, телефон, години, училището, в което учим и др./, на който и да е сайт без позволение от родител;
- Да не поставят снимки в интернет със свободен достъп на видимост без предварително одобрение от родител;
- Да не отварят e-mail от непознат адрес и да не отговарят на такива писма;
- Да не правят нищо, за което ги е помолил някой, с когото са се запознали онлайн, без да го обсъдят с родителите си или учители.

За нарушение на нормите в т. 6 и 7 учениците носят отговорност съгласно разпоредбите на Правилника за дейността на училището.

VII. РОДИТЕЛИТЕ

А Морални отговорности към семейството

1. Първостепенна отговорност на служителите е подпомагане на семейството при отглеждането и възпитанието на децата.
2. Зачитане на достойнството на всяко семейство и неговата култура.
3. Уважаване ценностите на семейството при отглеждане и възпитание на децата и правото му да взема решения за своите деца.
4. Информиране на детето за всички решения, отнасящи се до детето и за начина, по който се работи с него.
5. Работещите с деца не позволяват и не участват в изследвания, които по някакъв начин могат да застрашат здравето, образованието, развитието или благополучието на детето.
6. Работещите с деца не използват отношенията със семейството за лично облагодетелстване.
7. Осигуряване конфиденциалност на информацията и зачитане правото на семейството на личен живот с изключение на случаите на малтретиране и лоша грижа.
8. В случаите на конфликт между членовете на семейството, да се работи открито, споделяйки наблюдението си за детето с цел всички включени страни да вземем информирано решение, като стриктно се въздържа от вземане страна в конфликта.

Б Морални отговорности на родителите

1. Родителите помагат според възможностите си за да се утвърди трайно авторитетът на училището.
2. Основни задължения на родителя /настойника/ са:
  - да проявява постоянни грижи за доброто образование на своето дете;
  - да следи и насърчава неговите успехи;
  - да го съветва и осигурява всички възможности за творческото му развитие;
  - съдейства за самостоятелното критично мислене на детето;
  - съобразява се с индивидуалните потребности и желания на детето.
3. Семейството трябва да дава пример за разбирателство и добри отношения.
4. Задължение на родителя /настойника/ е да се интересува от мнението на учителите и да се съобразява с тях.
5. Родителят трябва да упражнява контрол и да налага своя авторитет без насилие като зачита детето и спазва основните му права.
6. Родителят възпитава детето чрез личния си пример в дух на уважение, толерантност, инициативност и свободолюбие.
7. Родителят трябва да се стреми да решава конфликтите между поколенията спокойно и в контакт с всички членове на училищната общност.
8. Родителят подготвя детето за живота и има една основна морална задача – да създава ценности и да ги предава на следващите поколения.

VIII. ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА УЧИТЕЛИТЕ

1. Те са определени от ЗПУО и детайлно разписани в Наредба № 15/22.07.2019 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти
Учителят има право да:
  - членува в професионални организации и да взема участие в работата на регионалните и националните им органи;
  - дава мнения и да прави предложения по дейността на училището до административните органи в системата на народната просвета;
  - получава информация за възможностите за повишаване на професионалната си квалификация от директора на училището, от регионалното управление по образованието и от Министерството на образованието и науката;
  - избира учебници и учебни помагала след оценка за тяхното практическо прилагане за съответния учебен предмет от съответната образователна степен или етап.
2. Учителят има право на работна среда, позволяваща пълна изява на способностите му и свободна от всякакви форми на насилие и дискриминация.
3. Учителят има право на подкрепа от всички институции.
4. Учителят е длъжен да:
  - изпълнява задълженията си, определени в Кодекса на труда, в нормативните актове в системата на предучилищното и училищно образование и в длъжностната характеристика;
  - изпълнява нормата за задължителна преподавателска работа, определена с наредба на министъра на образованието и науката;
  - изпълнява решенията на педагогическия съвет, както и препоръките на контролните органи на регионалното управление по образованието и на Министерството на образованието и науката;
  - опазва живота и здравето на учениците и децата в процеса на образование, възпитание и социализация и на други дейности, организирани от него или от училището;
  - повишава професионалната си квалификация.
5. Учителят не може да нарушава правата на учениците, да унижава личното им достойнство, да прилага форми на физическо и психическо насилие върху тях.

ГЛАВА III

ВЪТРЕШНИ ПРАВИЛА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ, УСТАНОВЯВАНЕ И ДОКЛАДВАНЕ НА НАРУШЕНИЯТА И ЗА ПРЕДПРИЕМАНЕ НА ПОСЛЕДВАЩИ МЕРКИ ПРИ ПРИЛАГАНЕ НА ЕТИЧНИЯ КОДЕКС

1. Настоящите вътрешни правила уреждат реда и начините за наблюдение, установяване и докладване на нарушенията и за предприемане на последващи мерки при прилагането на Етичния кодекс за поведението на учителите, служителите и работниците в училищната общност. Под „нарушения на Етичния кодекс“ по смисъла на тези правила се разбират следните групи прояви в тяхното поведение:

- неспазване на действащото законодателство;
- неспазване на вътрешноучилищните документи;
- действия и/или бездействия, водещи до разрушаване на доверието към училището;
- грубо отношение към учениците, родителите, колегите и външни лица, проявено неуважение, незачитане на правата и достойнството на личността и допускане на прояви на дискриминация поради етнически, религиозни и други причини;
- прояви на накръняване на авторитета на други учители, служители и работници и на престижа на учебното заведение, допуснати във и извън училището;
- прояви на недобросъвестно и некомпетентно изпълнение на възложените функции и накръняване на интересите на други лица.

2. Наблюдението и докладването на посочените в т. 1 нарушения да се извършват по две направления:

- вътрешно докладване –от педагогическия и непедагогическия персонал;
- външно докладване –от родители, граждани, представители на институции и фирми.

3. Сигналите за нарушенията се приемат в училището и се регистрират във входящия дневник –регистър, след което се предоставят на комисията по етика.

3.1. “Сигнал” е постъпила в комисията писмена информация за нарушаване правата на лице/а от училищната общност.

4. Регистрираните сигнали се разглеждат от Комисията по етика в училището, назначена със заповед на директора, която се произнася с мотивирано становище в двуседмичен срок, а по необходимост най-късно в едномесечен срок от постъпването им.

4.1. Комисията по етика в училището разглежда и установява фактите и обстоятелствата по подадения сигнал чрез физически действия –разговори, писмени и устни доказателства, изслушване на свидетели.

5. Всички постъпили сигнали се разглеждат от комисията на нейни заседания, за което се води протокол.

6. Комисията не е длъжна да разглежда анонимни сигнали.

7. Членовете на комисията вземат решения с явно гласуване и обикновено мнозинство 50% + 1.

8. Председателят свиква първо заседание за разглеждане на постъпилия сигнал в седемдневен срок от постъпването му.

9. При необходимост от допълнителни данни и доказателства се извършва проверка и се провежда разговор със свидетели на нарушението.

10. При невъзможност случаят да се изясни на едно заседание, се насрочва последващо такова в седемдневен срок след първото.

11. Комисията предоставя мотивираното си становище на директора като го входира във входящия дневник на институцията.

12. За предприетите мерки и наложени наказания се уведомяват председателят на комисията по етика и лицето, подало сигнала.

13. Комисията по етика е длъжна веднъж годишно да отчита дейността си пред Педагогическия съвет на училището.

14. При първоначално постъпване на работа всеки учител, служител и работник се запознава с Етичния кодекс и настоящите Вътрешни правила.

ДРУГИ РАЗПОРЕДБИ

1. Правилата на поведение, съдържащи се в този Етичен кодекс, са неизменна част от ежедневната дейност на работещите в училището.

2. Спазването на етичните правила за поведение е гаранция за законност на действията и защита от неоснователни обвинения.

3. Чрез спазване на правилата на поведение, заложи в Етичния кодекс и приети от всеки учител и работещ в училището се допринася за изграждането и утвърждаването на положителен образ на ПГ „КОНСТАНТИН ФОТИНОВ” гр. Самоков.

4. Настоящият кодекс е отворен документ, подлежащ на непрекъснато развитие и обогатяване.

5. Контролът за спазване на нормите на настоящия кодекс се осъществява от комисията по етика.

6. Неспазването на настоящия Етичен кодекс от учители, служители и работещи, може да доведе до налагането на съответните дисциплинарни наказания съгласно КТ.

7. При първоначално встъпване в длъжност непосредственият ръководител е длъжен да запознае работещия с разпоредбите на този кодекс.

8. Етичният кодекс се публикува на интернет страницата на гимназията за информиране на родители и общественост.

Настоящият Етичен кодекс е приет от Педагогическия съвет на 08.11.2016 г. и е актуализиран с участие на представители на Обществения съвет на заседание на ПС от 19.09.2019 г.